

Sygn. akt I Cz 205/13

POSTANOWIENIE

Dnia 3 września 2013 r.

Sąd Okręgowy w Przemyślu Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Grażyna Mrozowicz
Sędziowie:	SO Elżbieta Kwaśny
	SO Jacek Saramaga /spr./
Protokolant:	st. sekr. sądowy Joanna Żygała

po rozpoznaniu w dniu 3 września 2013 r. w Przemyślu

na posiedzeniu niejawnym sprawy

ze skargi o wznowienie postępowania

S. S., J. K., M. J., M. K., K. S. i W. W.

przy udziale **A. P.**

o wznowienie postępowania w sprawie I Ns 6932/11 (stwierdzenie nabycia spadku po J. N.)

na skutek zażalenia uczestniczki A. P.,

na postanowienie Sądu Rejonowego w Przemyślu z dnia 18 kwietnia 2013 r., sygn. akt I Ns 246/13

po s t a n a w i a:

oddalić zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 18 kwietnia 2013 r., sygn. akt I Ns 246/13, Sąd Rejonowy w Przemyślu w sprawie ze skargi o wznowienie postępowania S. S., J. K., M. J., M. K., K. S. i W. W. przy udziale A. P. o wznowienie postępowania w sprawie I Ns 6932/11 (stwierdzenie nabycia spadku po J. N.) postanowił:

I. na podstawie art. 524 § 2 k.p.c. w związku z art. 401 pkt 2 k.p.c. wznowić postępowanie zakończone prawomocnym postanowieniem Sądu Rejonowego w Przemyślu z dnia 13 lutego 2012 r., sygn. akt I Ns 6932/11 oraz uchylić postanowienie Sądu Rejonowego w Przemyślu z dnia 13 lutego 2012 r., sygn. akt I Ns 6932/11,

II. stwierdzić swą niewłaściwość w zakresie rozpoznania wniosku o stwierdzenie nabycia spadku po J. N. zmarłym w dniu 09.07.2011 r. w R., ostatnio stale zamieszkałym w R. oraz przekazać sprawę Sądowi Rejonowemu w Rzeszowie jako sądowi spadku,

III. ustalić, że strony ponoszą koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie.

W uzasadnieniu postanowienia Sąd Rejonowy wskazał, że artykuł 524 § 2 k.p.c. przyznaje możliwość wniesienia skargi o wznowienie postępowania zainteresowanemu, który nie wziął udziału w postępowaniu zakończonym prawomocnym postanowieniem co do istoty sprawy z powodu pozbawienia go możliwości działania i obrony swoich praw (art. 401 ust. 2 k.p.c.).

Na podstawie powołanych przepisów ustawy wnioskodawcy S. S., J. K., M. J., M. K., K. S. i W. W. przy udziale uczestniczki A. P. wnieśli skargę o wznowienie postępowania w sprawie I Ns 6932/11 zakończonej prawomocnym postanowieniem Sądu Rejonowego w Przemyślu z dnia 13 lutego 2012 r., stwierdzającym, że spadek po(...), zmarłym w dniu 09.07.2011 r. nabyła A. P. na podstawie testamentu notarialnego z dnia 5 kwietnia 2011 r. oraz o uchylenie powołanego postanowienia, podnosząc, iż należą do kręgu spadkobierców ustawowych po(...), zaś postępowanie w sprawie I Ns 6932/11 zostało przeprowadzone bez ich udziału, a wynik tego postępowania dotyczy ich praw.

Jak ustalił Sąd pierwszej instancji w sprawie prowadzonej przed Sądem Rejonowym w Rzeszowie, pod sygn. akt I Ns 1770/11, jako sądem spadku, wyłącznie właściwym do rozpoznania sprawy o stwierdzenie nabycia spadku po J. N., z uwagi na miejsce ostatniego zamieszkania spadkodawcy (art. 628 k.p.c.), wydane zostało postanowienie w dniu 24 kwietnia 2012 r. o nabyciu przez wnioskodawców spadku po J. N. na podstawie ustawowego porządku dziedziczenia.

Na skutek skargi A. P. o wznowienie postępowania w sprawie I Ns 1770/11 prowadzonej przed Sądem Rejonowym w Rzeszowie, zakończonej prawomocnym postanowieniem tegoż Sądu z dnia 24 kwietnia 2012 r. — Sąd Rejonowy w Rzeszowie postanowieniem z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie do sygn. akt I Ns 2452/12 uchylił postanowienie Sądu Rejonowego w Rzeszowie z dnia 24 kwietnia 2012 r., sygn. akt I Ns 1770/11 oraz odrzucił wniosek, z uwagi na treść art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. albowiem w sprawie o stwierdzenie nabycia spadku po J. N. w dacie orzekania tegoż Sądu, wydane było prawomocne orzeczenie przez Sądem Rejonowym w Przemyślu w sprawie do sygn. I Ns 6932/11.

Skargę wnioskodawców o wznowienie postępowania w sprawie I Ns 693 2/11 zakończonego prawomocnym postanowieniem Sądu Rejonowego w Przemyślu z dnia 13 lutego 2012 r. w ocenie Sądu Rejonowego uznać należało za uzasadnioną na podstawie art. 524 § 2 k.p.c. w związku z art. 401 pkt 2 k.p.c. oraz wznowić postępowanie i uchylić powołane postanowienie na podstawie art. 412 § 2 k.p.c. albowiem postępowanie o stwierdzenie nabycia spadku po(...) winno się toczyć z udziałem zarówno spadkobierców ustawowych, jak też spadkobierczyni testamentowej.

Jednocześnie, z uwagi na wyłączną właściwość sądu spadku, do rozpoznania wniosku o stwierdzenie nabycia spadku, wynikającą z treści przepisu art. 628 k.p.c., należało stwierdzić swą niewłaściwość w tym zakresie na podstawie art. 200 § 1 k.p.c. oraz przekazać sprawę do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Rzeszowie, jako sądowi ostatniego miejsca zamieszkania spadkodawcy.

Zauważono także, iż sprawa do sygn. akt I Ns 6932/11 toczyła się przed Sądem Rejonowym w Przemyślu w związku z postanowieniem Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 17.10.2011 r. sygn. akt I Co 160/11, który, po przedstawieniu akt przez Sąd Rejonowy w Rzeszowie do sygn. I Ns 2198/11, na podstawie art. 508 2 i 3 k.p.c. wyznaczył do rozpoznania sprawy Sąd Rejonowy w Przemyślu. O kosztach postępowania orzeczono stosownie do treści przepisów art. 520 k.p.c.

Powyższe postanowienie uczestniczka A. P. zaskarżyła zażaleniem w części dotyczącej punktu II orzeczenia tj. w części dotyczącej uznania się przez Sąd za niewłaściwy i przekazania sprawy do rozstrzygnięcia Sądowi Rejonowemu w Rzeszowie. Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucono:

- naruszenie art. 200 w związku z art. 202 kodeksu postępowania cywilnego przez przyjęcie, że Sąd Rejonowy w Przemyślu nie jest związany prawomocnym postanowieniem Sądu Rejonowego w Rzeszowie w przedmiocie

przekazania sprawy do rozstrzygnięcia, skutkiem czego było nieuzasadnione uznanie się za niewłaściwym i przekazanie sprawy do Sądu Rejonowego w Rzeszowie,

- naruszenie art. 212 kodeksu postępowania cywilnego przez nierozpoznanie sprawy co do meritum.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty uczestniczka wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienie w zaskarżonym punkcie II i zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu zażalenia wskazano, że zaskarżonym postanowieniem w punkcie I Sąd Rejonowy w Przemyślu wznowił postępowanie w sprawie zakończonej postanowieniem z dnia 13 lutego 2012 r sygn. akt I Ns 6932/11 oraz uchylił wymienione wyżej postanowienie, a punkcie II rozstrzygnięcia Sąd Rejonowy uznał się za niewłaściwym do rozstrzygania co do istoty sprawy i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu w Rzeszowie.

Uczestniczka podała, że nie kwestionuje orzeczenia w punkcie I co do wznowienia przez Sąd postępowania ponieważ rzeczywiście wskazane w skardze podstawy wznowienia istniały, a właściwość Sądu wyłączna co do wznowienia postępowania wynika z treści art. 401¹ kodeksu postępowania cywilnego.

Kwestionując natomiast rozstrzygnięcie w punkcie II dotyczącym uznania się przez Sąd za niewłaściwy i przekazania sprawy do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Rzeszowie skarżąca podniosła, że w art. 200 kodeksu postępowania cywilnego chodzi o niewłaściwość rzeczową i miejscową, przy czym przepis ten zgodnie z art. 202 kodeksu postępowania cywilnego dotyczy niewłaściwości nieusuwalnej.

Wskazano, że jak wynika z treści akt sprawy oraz z treści uzasadnienia zaskarżonego postanowienia, sprawę rozstrzygał Sąd Rejonowy w Przemyślu, po przekazaniu sprawy do rozstrzygnięcia przez Sąd Rejonowy w Rzeszowie. Postanowienie o przekazaniu uprawomocniło się i w związku z powyższym Sąd któremu delegowano sprawę do rozstrzygnięcia stał się wyłącznie właściwym dla rozstrzygnięcia sprawy. Naprowadzono przy tym, że kodeks postępowania cywilnego nie zna sporów kompetencyjnych między sądami.

Z tych też względów zdaniem uczestniczki Sąd Rejonowy w Przemyślu wznowiając postępowanie w sprawie sygn. akt I Ns 6932/11 oraz uchylając postanowienie winien sprawę po przeprowadzeniu postępowania rozstrzygnąć, w myśl art. 412 § 1 k.p.c., co do meritum sprawy. Skoro tego nie uczynił uczestniczka wniosła jak w treści zażalenia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie uczestniczki nie zasługuje na uwzględnienie i jako takie podlega oddaleniu.

Stosownie do treści art. 524 § 2 k.p.c. zainteresowany, który nie był uczestnikiem postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem orzekającym co do istoty sprawy, może żądać wznowienia postępowania, jeżeli postanowienie to narusza jego prawa. W takim wypadku stosuje się przepisy o wznowieniu postępowania z powodu pozbawienia możliwości działania.

Artykuł 524 § 1 i 2 k.p.c. nie reguluje wznowienia postępowania nieprocesowego wyczerpująco, dlatego w pozostałym zakresie należy stosować odpowiednio art. 399-416 k.p.c. Po myśli zaś art. 412 § 1 k.p.c. Sąd rozpoznaje sprawę na nowo w granicach, jakie określa podstawa wznowienia.

Po wznowieniu postępowania sprawa jest rozpoznawana na nowo podobnie jak na skutek wniesienia pozwu (art. 406 k.p.c.) i nie jest kontynuowane dotychczasowe postępowanie. Wznowienie postępowania prowadzi jedynie do ponownego rozpoznania sprawy. Wznowienie postępowania nie powoduje powrotu do sytuacji procesowej istniejącej przed wydaniem orzeczenia, którego dotyczy skarga. Skarga o wznowienie postępowania podobnie jak pozew wszczyna nowe postępowanie sądowe, które nie stanowi kontynuacji postępowania zakończonego wcześniej prawomocnym orzeczeniem sądowym (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 23 kwietnia 1992 r., II CRN 1/92, niepubl. i z dnia 7 kwietnia 1994 r., III CZP 41/94, PS 1998, nr 2, s. 100).

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy, Sąd na nowo stwierdza więc swoją właściwość do rozpoznania sprawy. Tymczasem, zgodnie z treścią art. 628 k.p.c. do czynności w postępowaniu spadkowym, które należą do zakresu działania sądów, wyłącznie właściwy jest sąd ostatniego miejsca zamieszkania spadkodawcy, a jeżeli jego miejsca zamieszkania w Polsce nie da się ustalić, sąd miejsca, w którym znajduje się majątek spadkowy lub jego część (sąd spadku). W braku powyższych podstaw sądem spadku jest sąd rejonowy dla m. st. Warszawy.

Przepis ten określa wyłączną właściwość miejscową sądu spadku (stanowiąc *lex specialis* w stosunku do art. 508 § 1 k.p.c.). Za dopuszczalną uznaje się jednak modyfikację wskazanej właściwości miejscowej w trybie art. 508 § 2 k.p.c.

Ponieważ przy ponownym rozpoznaniu sprawy o stwierdzenie nabycia spadku po J. N. krąg uczestników tego postępowania ulegnie znacznemu rozszerzeniu, uczestnicy ci mieszkają w województwie (...) w różnych powiatach - (...), (...), (...), a nawet w województwie (...), zaś spadkodawca J. N. ostatnio na stałe zamieszkiwał w R., w ocenie Sądu Okręgowego nie ma podstaw by przedmiotową sprawę rozpoznawał Sąd Rejonowy w Przemyślu, a więc Sąd niewłaściwy miejscowo do jej prowadzenia.

Skoro zatem zaskarżone postanowienie odpowiada prawu, wniesione zażalenie należało oddalić, o czym orzeczono po myśli art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. i art. art. 13 § 2 k.p.c.